

Een allesoverheersende passie voor het wild

■ Jagers zetten zich af tegen vossen en dassen

„Het weispel heeft veel hartstochtelijke beoefenaars en kent misschien nog meer hardnekkige tegenstanders.“ Dat zegt taalkundige Guy Janssens in zijn boekje Jagerstaal (1976).

Jacht is een bedrijf en kent een eigen taal. Geen jagerslatijn, maar een geheimtaal die alleen groenrokken spreken en verstaan. De nimrod, weiman, groenrok of jager spreekt van een passie. Volgens Janssens is dat de passie voor het wild, het beheren van het wild, of zoals de Duitse jager zegt 'Hege mit der Büchse', het verzorgen en beheren van het jachtveld met het geweer. Janssens: „De ware aard van de groenrok: een alles overheersende passie voor het wild waarbij toch de eerbied voor de natuur en de zin voor humor niet verloren gaan.“ En de ware nimrod behoort zich van het vocabulair te bedienen van de Nederlandse jager. Het haas (niet de haas) noemt hij lepelaar of lepelman, een mannetje is een rammelaar, de uit-

werpselen boonsel. Een haas of ree eet niet, maar aast, weidt of laveit. Het wild rust in een leger of pot, plast niet maar pekelt, gaat niet rechtop zitten maar maakt kegel. Je hoort als jager je de jacht- en wildtermen eigen te maken. En weidelijk te zijn!

Alleen de jachthouder heeft het (voor)recht om in het veld met een geweer te lopen, dieren te doden en die zich toe te eigenen. In de artikelen 3.20 tot en met 3.22 noemt de Wet Natuurbescherming de wildsoorten die mogen worden bejaagd, de plichten van de jachthouder, de middelen die zijn toegestaan, opening en sluiting van het jachtseizoen en de dagen waarop niet mag worden gejaagd. Handhaving gebeurt door Buitengewone Opsporingsambtenaren

Twee nieuwsgierige vossenwelpen. Frits Kruizinga

(BOA's) of toezichhouders van natuurbeherende organisaties. Vaak is bij de aankoop van een natuurterrein, door bijvoorbeeld Stichting Het Drentse Landschap, de jacht uitbedongen. Dan gelden er wel afspraken die nageleefd dienen te worden. Posten om een vos af te schieten is toegestaan, maar het uitgraven van een vossenburcht om de welpen te doden staat een natuurorganisatie nooit toe. Ook niet het vergiften van vossen, dassen, buizerds en haviken of het verstoren van burchten en nesten. Leden van Dassenwerkgroep Zuid-Drenthe en anderen schakelen in dergelijke gevallen terstond een BOA in.

Algemene natuurkennis

Sluit je gelegheidsjagers uit, dan mag je aannemen dat de

rechtgeaarde nimrod het veld en het wild kent. De opleiding tot jachthouder eist dat. In gesprekken met diverse jachtcombinaties valt op dat jagers niets moeten hebben van roofwild.

Naast vos, buizerd en havik wordt in toenemende mate de das genoemd in de zin van 'er zijn te veel dassen'. Dassens zijn een bedreiging voor weidevogels, ondermeer. Een hardnekkige misvatting. Het stapelvoedsel van dassen bestaat uit wormen, emelten, engerlingen en andere larven. Een das jaagt niet als een vos bewust, maar gebruikt zijn neus om voedsel te zoeken. Inderdaad, komt hij al snuffelende een nestje van een muis of grondbroeder tegen, dan eet hij dat leeg. Maar in het algemeen zoekt een das in de bladlaag naar insecten en wor-

men en dat doet hij ook op weilanden en akkers.

Ook de kennis van bijvoorbeeld vlinders, libellen, wilde planten en soorten zangvogels mist bij de meeste jagers. Die kennis heb ik gezien bij jagers in Slowakije. Wat weten die veel van wilde planten en vogels.

Eerbied voor de natuur, zoals Janssens dat van jagers zegt, houdt ook algemene natuurkennis in, niet alleen kennis van het geweer, de munitie en het wild. Wat dat betreft zou het goed zijn dat jagers eens met een natuurkenner op excursie het veld ingaan of een natuurkenner toestaan een lezing over natuurleven in het algemeen te geven voor een wildbeheereenheid. ■

Hero Moorlag

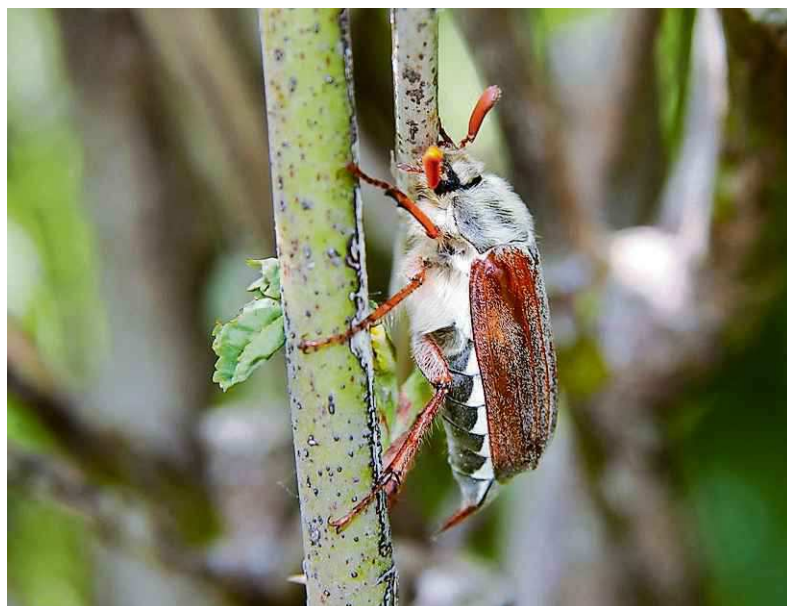
Struinende vos, vastgelegd met infrarood camera. Hero Moorlag

Het is weer de tijd van het jaar voor de meikever

In de maand mei komen ze weer tevoorschijn, de Melolontha melolontha. In gewoon Nederlands, de meikever. Ze behoren tot de familie bladsprietkevers (Scarabaeidae).

Overdag zijn meikevers niet echt actief, pas in de avondschemering (en bij temperaturen boven de 20 graden) komen ze in actie. Ze zijn, met name vliegend, best imposant om te zien. Ze hebben witachtige driehoeken aan hun zijanten, behaarde lichamen, kastanjebruine vleugelbehuizingen die in het midden samenkomen en oranje waaierachtige antennes, die als ze niet uitgespreid zijn op dikke voelsprietten lijken. Als je ze voor het eerst ziet, kunnen ze nog best schrik aanjagen. Maar als mens (en dier) heb je niets van ze te vrez. Ze bijten of steken niet. Je hoort ze vaker dan dat je ze ziet. Tijdens hun vlucht maken ze een sterk brommend geluid. Omdat ze aangetrokken worden door het licht 'botsen' ze 's avonds regelmatig tegen de ramen van een verlichte kamer.

Meikevermannetjes kunnen gemakkelijk worden onderscheiden van de vrouwtjes door de 'blade-

Meikever met samengevouwen antennes. Paulien Zomer

ren' te tellen op hun geweiachtige antennes. Mannetjes hebben er zeven aan elke kant, vrouwtjes zes. Deze antennes helpen bij het vinden van voedsel en zijn voor de mannetjes een extra hulpmiddel bij het vinden van een geschikte partner. Nadat een vrouwelijke meikever zich gedurende 10 tot 15

dagen heeft volgegeten is ze klaar om zich voort te planten. Als een mannetje een geslachtstrijp vrouwtje gevonden heeft, paren ze. Tijdens de paring worden de achterlijfspunten van het vrouwtje en het mannetje verbonden. Het mannetje laat zich op zijn rug vallen en wordt dan een tijdje

meegeslept door het vrouwtje. Na de paring vliegt het vrouwtje naar het vrije veld waar ze zich enkele centimeters diep in de grond graaft. Daarbij zet ze circa 25 eitjes af.

Engerlingen

Het grootste deel van hun leven (twee tot drie jaar) brengen meikevers onder de grond door als larven. Meikeverlarven (engerlingen) zijn wit en C-vormig met zes poten en roodbruine kop. Engerlingen doen zich te goed aan wortels van allerlei gewassen en bomen. Voor ze zich verpoppen blijven ze meerdere jaren in de grond. Als ze genoeg ontwikkeld zijn, maken ze een popkamer. In de herfstperiode komen de jonge kevers uit, maar zij blijven tot het volgend voorjaar in de popkamer liggen. Dan pas kruipen de volwassen kevers uit de popkamer en komen ze uit de grond tevoorschijn. Dat is dus rond mei, vandaar ook de naam van de kever. Volwassen meikevers leven overigens maar vijf tot zes weken. ■

Paulien Zomer, Stichting Het Drentse Landschap

DOOSJE

Witsnuitlibellen

Kiersche Wijde is een uitloper van Nationaal Park Weerribben-Wieden ten noorden van buurtschap Doosje aan de Zomerdijk. Op de beide wandelroutes door dit laagveengebied tref je een keur aan libellen. Op het moment vliegen er drie soorten witsnuitlibellen, waaronder de zeer zeldzame sierlijke witsnuitlibel. De mannetjes vind je zonnend op plompebladeren. De vrouwtjes zonnen in de struiken. De gevlekte en de Noordse witsnuitlibel komen hier ook voor.

Vrouwtje sierlijke witsnuit. Hero Moorlag